

Pathologen aan het werk in de sectiezaal van de GD in Deventer.

FOTO: GD

Sectieonderzoek bij pluimvee

Kwaliteit inzending is de basis

Als u of uw dierenarts ziekte bij uw kippen vermoedt, is het stellen van een juiste diagnose onmisbaar om tot een gerichte aanpak te komen. Secties waarbij selectief monsters genomen worden voor vervolgonderzoek, vormen hierbij een belangrijk hulpmiddel.

JOS HEIJMANS EN ROBERT JAN MOLENAAR, dierenartsen pluimveegezondheidszorg bij de Gezondheidsdienst voor Dieren

Het sectieonderzoek begint al op uw bedrijf met de keuze van de juiste dieren en eindigt met de einduitslag waarin alle informatie van dit traject als het ware is gecompriëerd tot hooguit enkele A4'tjes.

Bij de GD worden jaarlijks vele secties uitgevoerd. Door enkele kleine aandachtspunten in de gaten te houden, kunt u de kwaliteit van door u ingezonden secties zelf beïnvloeden.

< Foto: Marcel Bekken

De voorbereiding

Op het pluimveebedrijf wordt het koppelbeeld bekeken en vastgesteld welke problemen er spelen. Vervolgens worden levende dieren met het waargenomen probleem geselecteerd. Dus bijvoorbeeld bij een ademhalingsprobleem selecteert u de snortende dieren en bij te natte mest de dieren met een 'vieze kont'. Het is belangrijk om niet zomaar een aantal achterblijvers te verzamelen. Als er sprake is van uitval, dienen ook verse dode dieren geselecteerd te worden voor sectieonderzoek. In het algemeen kan worden volstaan met het inzenden van drie tot vijf zieke levende en twee tot drie dode dieren.

Transport naar de sectiezaal kan plaatsvinden door de pluimveehouder zelf of via een gekwalificeerde vervoersdienst, waarbij

kan gericht vervolgonderzoek worden ingezet en kunnen de resultaten op de juiste wijze worden geïnterpreteerd. Vooral bij aandoeningen die op het oog moeilijk waar te nemen zijn, is achtergrondinformatie essentieel voor de keuze van de juiste vervolgonderzoeken.

Gebruik het GD-inzendformulier, te downloaden van www.gddeventer.com, en geef duidelijke informatie over het bedrijf, het koppel en de reden van inzending. Als u of uw adviseurs aan een specifieke ziekte denken en hier graag een gericht onderzoek op uitgevoerd zouden willen hebben, vermeld dat dan zeker. Koppelinformatie, zoals geboortedatum, aantal, ras en het type huisvesting (kooi, alternatief, uitloop) zijn van belang, omdat de prevalentie van aandoeningen gebonden kan zijn aan leeftijd, productiestadium en huisvestingstype. Specifieke informatie over de ziekteproble-

aantal dieren gecontroleerd en besloten of er swabs en/of bloedmonsters moeten worden genomen. Levende dieren worden op humane wijze gedood door middel van een CO₂-O₂-mengsel in speciale, beveiligde apparatuur, goedgekeurd door de dierethische commissie.

Tijdens de daaropvolgende sectie worden alle orgaansystemen beoordeeld en op basis van de gegeven informatie worden monsters verzameld voor vervolgonderzoeken. Een indicatie van de doorlooptijd van de meest ingezette vervolgonderzoeken is:

- Bacteriologie: minimaal 2 werkdagen.
- PCR: 1 week, indien typering plaatsvindt, daarna nog 2 weken.
- Histologie: 1 week.

Meestal wordt al kort na de sectie een verslag gestuurd waarin wordt weergegeven wat voor afwijkingen er aangetroffen zijn. Zodra het resultaat van een vervolgonderzoek bekend is, wordt dit als een (nieuwe) deeltuitslag verzonden via e-mail, fax of post. Als alle onderzoeken afgerond zijn, wordt de sectie afgesloten en ontvangt u de einduitslag. Uw vaste dierenarts kan u adviseren over te nemen maatregelen in het koppel naar aanleiding van de sectieuitslag. Hierbij kan uiteraard gebruik gemaakt worden van de gelegenheid om nadere informatie over de sectie te verkrijgen door een pluimveedierenarts van de GD te consulteren. Dit kan echter ook al op voorhand gebeuren, bijvoorbeeld als u wilt overleggen wat voor dieren (dood, levend, ziek of juist gezond-ogend) u het beste op kunt sturen om een bepaald koppelprobleem te onderzoeken. §

Selecteer levende dieren met het waargenomen probleem

opgelet moet worden dat dit op hygiënische en verantwoorde wijze en in een diervriendelijke verpakking gebeurt. De kippen aanbieden in een gesloten papieren voerzak is niet diervriendelijk.

Het transport mag maximaal 6 uur duren vanwege het dierenwelzijn en de mogelijke invloed op de uitslag. Dus niet 's nachts laten overstaan. Dieren die gezellig met de kippen van een andere veehouder een nachtje doorbrengen kunnen in die tijd allemaal ziektekiemen uitwisselen die vervolgens keurig aangetoond worden in de daaropvolgende sectie. Als dieren het transport doorbrengen in een te kleine of onvoldoende geventileerde behuizing, zullen ze een geforceerde ademhaling krijgen en zeer gestrest raken. Het gevolg is dat op de sectietafel bijvoorbeeld een geïrriteerde luchtpijp en een darmstoornis worden gevonden die de dieren bij u in de stal helemaal niet hadden. Dit kan ertoe leiden dat de patholoog wellicht vervolgonderzoeken inzet die voor uw bedrijf niet nodig zijn.

Meezenden van informatie

De informatie die u meezendt bij de dieren is onmisbaar. Op basis van deze gegevens

men is ook van belang. Ter illustratie: bij respiratoire problemen is het vaccinatieschema (IB, TRT, ILT, Mg) inclusief tussen-tijdse IB-vaccinatie van belang. Na een recente (levende) vaccinatie moet PCR-onderzoek bijvoorbeeld heel anders geïnterpreteerd worden. Het is immers mogelijk dat het vaccinvirus aangetoond wordt in plaats van de ziekteverwekker. De interpretatie is dan als volgt:

- Niet IB-gevaccineerd.
 - PCR positief: (veld)virus aanwezig. Dit is mogelijke de oorzaak van uw problemen.
 - PCR negatief: geen virus. Indien u een acuut probleem heeft is IB hoogstwaarschijnlijk niet de reden.
- Wel recent IB-gevaccineerd.
 - PCR positief; er is virus aanwezig. De typering volgt om te bepalen of het gaat om het entvirus of dat er ook een veldvirus meespeelt.
 - PCR negatief: wat voor effect verwacht u van de vaccinatie?

Het uitvoeren van de sectie

Bij aankomst van de dieren op de GD wordt het inzendformulier gelezen, het

De hen ligt klaar voor sectieonderzoek.
Foto: GO